

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIUS

**ĮSAKYMAS
DĖL KAILINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2014 m. lapkričio 10 d. Nr. B1-970

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 9 ir 10 punktais, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnio 9 dalies 2 punktu, įgyvendindamas 1999 m. birželio 22 d. Europos konvencijos dėl ūkinės paskirties gyvūnų apsaugos nuolatinio komiteto rekomendaciją dėl kailinių gyvūnų ir siekdamas užtikrinti kailinių gyvūnų gerovės reikalavimų laikymąsi:

1. T v i r t i n u pridedamus Kailinių gyvūnų laikymo reikalavimus.

2. P a v e d u:

2.1. įsakymo vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinėms valstybinėms maisto ir veterinarijos tarnyboms;

2.2. įsakymo vykdymo kontrolę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus pavaduotojui pagal administruojamą sritį.

3. N u s t a t a u, kad:

3.1. kailinių gyvūnų laikytojai ne vėliau kaip iki 2015 m. rugpjūčio 1 d. turi pateikti prašymus dėl ūkio subjekto įregistravimo Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinei valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai;

3.2. šis įsakymas įsigalioja nuo 2015 m. gegužės 1 d., išskyrus šio įsakymo 1 punktu tvirtinamų Kailinių gyvūnų laikymo reikalavimų 47, 49 ir 62 punktus, kurie įsigalioja nuo 2019 m. gegužės 1 d.;

3.3. nuo 2016 m. gegužės 1 d. draudžiama laikyti kanadines audines ir naminius šeškus mažesnio kaip 30 cm pločio kailinių gyvūnų laikymo įrangose.

Direktorius

Jonas Milius

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktoriaus 2014 m. lapkričio 10 d.
įsakymu Nr. B1-970

KAILINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO REIKALAVIMAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kailinių gyvūnų laikymo reikalavimai (toliau – Reikalavimai) nustato reikalavimus kailinių gyvūnų laikymo vietoms ir įrangai, bendruosius ir specialiuosius reikalavimus kailinių gyvūnų laikymui ir reikalavimus kailinių gyvūnų tikrinimui, siekiant užtikrinti kailinių gyvūnų sveikatingumą, gerovę ir apsaugą.

2. Reikalavimai taikomi kailinių gyvūnų laikytojams, kurie, nepažeisdami Reikalavimų 5 punkte nurodyto draudimo, kailiams laiko kanadines audines (lot. *Mustela vison*), naminius (juoduosius, baltuosius) šeškus (lot. *Mustela putorius*), rudąsias lapes (lot. *Vulpes vulpes*), poliarines lapes (lot. *Alopex lagopus*), nutrijas (lot. *Myocastor coypus*), trumpauodeges šinšilas (lot. *Chinchilla brevicaudata*), ilgauodeges šinšilas (lot. *Chinchilla lanigera*), usūrinius šunis (lot. *Nyctereutes procyonoides*). Reikalavimai, išskyrus 6-8 punktus, taikomi ūkio subjektams, kurie maistui laiko nutrijas (lot. *Myocastor coypus*), trumpauodeges šinšilas (lot. *Chinchilla brevicaudata*), ilgauodeges šinšilas (lot. *Chinchilla lanigera*).

3. Reikalavimai netaikomi ūkio subjektams, kurie Reikalavimų 2 punkte nurodytus gyvūnus laiko:

3.1. estetiniais ir bendravimo poreikiams tenkinti;

3.2. rūšių išsaugojimo, visuomenės švietimo, fundamentaliojo ir taikomojo mokslo tikslais.

4. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

4.1. **Kailinis gyvūnas** – gyvūnas, laikomas ir (ar) veisiamas kailiui.

4.2. **Kailinio gyvūno laikymo įranga** (toliau – laikymo įranga) – narvas, aptvaras, voljeras, gardas, patalpa ar kita kailiniam gyvūnui laikyti tinkama įranga.

4.3. **Kailinių gyvūnų laikymo vieta** (toliau – laikymo vieta) – pastatas, jo dalis ar kitas statinys arba, jei gyvūnai laikomi lauke, bet kuri vieta, kur kailiniai gyvūnai yra laikomi ir (ar) veisiami.

4.4. **Kailinių gyvūnų laikytojas** (toliau – laikytojas) – fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra kailinių gyvūnų savininkas ar juos laiko atlygintinai ar neatlygintinai.

4.5. **Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinė valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba** (toliau – teritorinė VMVT) – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinis padalinys.

Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme ir kituose gyvūnų gerovę ir apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

5. Draudžiama laikyti Reikalavimų 2 punkte nurodytų rūšių gyvūnus kailiams, jei:

5.1. tai laukiniai gyvūnai, gimę natūralioje gamtinėje aplinkoje;

5.2. ūkio subjektas negali užtikrinti šių Reikalavimų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kailinių gyvūnų laikymą, nuostatų laikymosi;

5.3. šie gyvūnai negali prisitaikyti gyventi nelaisvėje taip, kad nebūtų pažeidžiama jų gerovė, nors laikytojas ir užtikrina šių Reikalavimų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kailinių gyvūnų laikymą, nuostatų laikymąsi.

II SKYRIUS LAIKYTOJŲ ĮREGISTRAVIMAS

6. Laikytojai, laikantys mėšėdžius kailinius gyvūnus ir (arba) daugiau kaip 50 nemėšėdžių kailinių gyvūnų, turi būti registruoti vadovaujantis Valstybinės veterinarinės kontrolės subjektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, veterinarinio patvirtinimo ir įregistravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. B1-146 „Dėl Valstybinės veterinarinės kontrolės subjektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, veterinarinio patvirtinimo ir įregistravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Kai laikytojas kailinius gyvūnus laiko keliuose pastatuose, statiniuose, aptvaruose ar pan., esančiuose toje pačioje vietovėje (teritorijoje), visi šie pastatai, statiniai, aptvarai ar pan. laikomi viena laikymo vieta.

7. Laikytojas teritorinei VMVT kartu su prašymu dėl ūkio subjekto įregistravimo (Aprašo 5 priedas) turi pateikti Aprašo 9.2.1 (fizinis asmuo), 9.2.2, 9.2.3.1 ir 9.2.3.3–9.2.3.6 papunkčiuose nurodytus dokumentus ir nurodyti laikymo vietos (-ų) adresą (-us), laikomų ir numatomų laikyti kailinių gyvūnų rūšis ir skaičius.

8. Laikytojams registracijos numeris suteikiamas atlikus laikymo vietos patikrinimą dėl jos atitikties Reikalavimams. Registracijos numeris suteikiamas ir panaikinamas vadovaujantis Aprašo 29–39 punktais, laikytojų veiklos ar duomenų pakeitimai įforminami vadovaujantis Aprašo 8 punktu.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI LAIKYMO VIETOMS IR ĮRANGAI

9. Laikymo vietos turi atitikti Ūkinės paskirties gyvūnų gerovės reikalavimus, patvirtintus Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 223 „Dėl Ūkinės paskirties gyvūnų gerovės reikalavimų patvirtinimo“, ir šių Reikalavimų nuostatas.

10. Naujos laikymo vietos turi būti įrengiamos vietovėje, kurioje galimas neigiamas aplinkos faktorių, pvz.: triukšmo, vibracijos, atmosferos taršos, planuojamos vietovės plėtros ir pan., poveikis kailinių gyvūnų gerovei yra minimalus. Projektuojant ir įrengiant laikymo vietą turi būti atsižvelgiama į kailinių gyvūnų skaičiaus didėjimą ir į tai, kad kailiniai gyvūnai būtų laikomi kiek įmanoma natūralesnėje gamtinėje aplinkoje, galinčioje patenkinti tam tikros kailinių gyvūnų rūšies laikymui būdingus poreikius, pvz., prieglobstį nuo nepalankių oro sąlygų ir pan.

11. Laikymo vieta / įranga turi būti suprojektuotos ir įrengtos taip, kad:

11.1. jose būtų sudarytos kailinių gyvūnų biologinius poreikius, įskaitant natūralią elgseną, atitinkančios laikymo sąlygos;

11.2. būtų galimybė keisti laikymo įrangos konstrukciją, pagerinant kailinių gyvūnų laikymo sąlygas;

11.3. jose būtų užtikrintas kailiniams gyvūnams prieglobstis nuo nepalankių aplinkos sąlygų;

11.4. būtų galima lengvai atlikti visų kailinių gyvūnų apžiūrą;

11.5. kailiniai gyvūnai, atsižvelgiant į konkrečios kailinių gyvūnų rūšies poreikius, visada turėtų pakankamai vietos įprastai judėti, lengvai prižiūrėti savo kailį, atsigulti, ilsėtis, gulėti miegojimo pozomis, laisvai ištiesti galūnes ir atsikelti. Kailiniams gyvūnams, kurie judėdami ar kilus pavojui paprastai šokinėja ir kurie tyrinėdami aplinką atsistoja ant užpakalinių kojų, turi būti užtikrinama, kad visada būtų vietos, išskyrus miegojimui skirtą zoną, šiems judesiams atlikti;

11.6. nebūtų joje aštrių kampų ir išsikišimų, dėl kurių kailiniai gyvūnai galėtų susižeisti;

11.7. kiekvienas kailinis gyvūnas turėtų vietą, kurioje galėtų tinkamai pasislėpti.

12. Laikymo įrangos priežiūrai naudojamos įranga ir priemonės neturi būti kenksmingos kailiniams gyvūnams ir turi būti lengvai valomos ir dezinfekuojamos.

13. Laikymo įrangos durų konstrukcija turi būti tokia, kad per durų angą kailinius gyvūnus būtų galima lengvai išimti.

14. Laikymo įrangoje turi būti grindys, išskyrus laikymo įrangą, kurioje kailiniai gyvūnai laikomi ant grunto (natūralus dirvožemis, smėlis ar kita). Grindys turi būti įrengtos taip, kad nesukeltų kailiniams gyvūnams nepatogumų, kančių ar traumų. Grindims naudojamos medžiagos neturi būti kenksmingos kailiniams gyvūnams. Jei įrengiamos perforuotos grindys, jos turi būti tvirtu, lygiu ir stabilu paviršiumi, atitikti konkrečios kailinių gyvūnų rūšies poreikius, laikomų kailinių gyvūnų dydį, amžių ir svorį.

15. Kailinių gyvūnų ekskrementų, skysčių surinkimui ir pašalinimui turi būti įrengta tinkama nuotekų surinkimo ir pašalinimo sistema.

16. Ekskrementų laikymo vietos ir jų tvarkymo priemonės, esančios laikymo patalpose ar už jų, turi būti suprojektuotos, prižiūrimos ir tvarkomos taip, kad kailiniai gyvūnai negalėtų patirti kenksmingo jų sveikatai dujų koncentracijos poveikio. Ekskrementai turi būti šalinami pakankamai dažnai, kad neturėtų neigiamo poveikio kailiniams gyvūnams.

17. Laikymo vietoje, jei būtina, turi būti tinkama kailinių gyvūnų sugavimo, paėmimo, judesių suvaržymo įranga, reikalinga kailinių gyvūnų apžiūrai, suteikiant veterinarinę pagalbą ar atliekant jiems tyrimus.

18. Laikymo vietoje turi būti tinkama patalpa, vieta ir (ar) įranga sergančių ar sužeistų kailinių gyvūnų apžiūrai, laikymui ir gydymui.

19. Kailiniai gyvūnai turi būti laikomi švarioje laikymo vietoje / įrangoje. Laikymo vietų / įrangos vidiniai paviršiai, prie kurių liečiasi kailiniai gyvūnai, turi būti švarūs, prireikęs, bet ne rečiau kaip vieną kartą per metus, turi būti kruopščiai išvalomi ir išdezinfekuojami.

20. Patalpos, kuriose nužudytiems kailiniams gyvūnams lupami kailiai, turi būti įrengtos pakankamai toli nuo laikymo įrangos, kuriose laikomi kailiniai gyvūnai, kad jų netrikdytų.

IV SKYRIUS KAILINIŲ GYVŪNŲ TIKRINIMAS

21. Laikytojai, kailinius gyvūnus prižiūrintys asmenys privalo pagal kompetenciją užtikrinti, kad prireikęs būtų imtasi tinkamų priemonių kailinių gyvūnų sveikatai ir gerovei užtikrinti.

22. Kailinius gyvūnus turi prižiūrėti pakankamas skaičius asmenų, žinančių laikomų kailinių gyvūnų fiziologinius poreikius, galimus elgsenos pokyčius, priežiūros ypatumus, gebančių įvertinti kailinių gyvūnų laikymo sąlygų tinkamumą kailinių gyvūnų sveikatos ir gerovės atžvilgiu.

23. Laikytojas ar kailinius gyvūnus prižiūrintis (-ys) asmuo (-ys) ne mažiau kaip vieną kartą per dieną turi patikrinti kailinius gyvūnus net ir tuo atveju, jeigu laikymo vietoje yra įrengta automatinė kailinių gyvūnų stebėjimo sistema. Tikrinimas atliekamas taip, kad mažiausiai sutrikdytų kailinius gyvūnus ir nebūtų be reikalo ardomi kailinių gyvūnų guoliai. Prireikus tikrinimo metu turi būti pasirūpinta tinkamu apšvietimu.

24. Kailinių gyvūnų tikrinimo metu ypatingas dėmesys turi būti kreipiamas į jų fizinę būklę, jų kailį, odą, akis, ausis, uodegą, kojas ir pėdas. Kliniškai sveikų kailinių gyvūnų skleidžiami garsai, veikla, judesiai ir laikysena turi būti būdingi jų rūšiai, amžiui, lyčiai, veislei ar psichologinei būsenai, t. y. kailiniai gyvūnai turi atitikti šiuos požymius: turi būti švarios, skaidrios akys, taisyklinga laikysena, švarus ir, atsižvelgiant į kailinių gyvūnų rūšį bei metų laiką, žvilgantis kailis, sveikos pėdos ir kojos, įprasta atitinkama maitinimosi, gėrimo, čiulpimo ar žindymo elgsena, įprastas atsikėlimas, gulimasis, ilsėjimasis ir kitokie įprasti judesiai, laikysena ir elgsena. Pablogėjusią kailinių gyvūnų sveikatą rodo apatiškumas, apetito praradimas, išskyros iš nosies ar akių, pernelyg didelis seilėtekis, nuolatinis kosulys, patinusios galūnės, šlubavimas ir nukrypimai nuo įprastos elgsenos. Kailinių gyvūnų tikrinimo metu turi būti įvertinama, ar esama išorės parazitų, atkreipiamas dėmesys į ekskrementų spalvą ir konsistenciją ir į pašaro bei vandens suvartojimą.

25. Nuodugniai atskirai tikrinami tik tie kailiniai gyvūnai, kuriems bendro tikrinimo metu įtariami sveikatos ar elgsenos sutrikimai.

26. Jei kailinių gyvūnų tikrinimo metu nustatoma, kad sutrikusi kailinių gyvūnų sveikata arba jei pastebimi akivaizdūs įprastos jų elgsenos nukrypimai, laikytojas ar kailinius gyvūnus

prižiūrintis asmuo turi nedelsdamas imtis priemonių kailinių gyvūnų sveikatos sutrikimo priežastims nustatyti ir atitinkamų korekcinį veiksmų. Jei laikytojo ar kailinius gyvūnus prižiūrinčio asmens atliekami veiksmai neveiksmingi, turi būti konsultuojamasi su veterinarijos gydytoju ar kitu kompetentingu asmeniu.

27. Sužeisti, sergantys ar stresą kenčiantys kailiniai gyvūnai turi būti nedelsiant gydomi, prireikus atskiriami nuo kitų kailinių gyvūnų, perkeliama į kitą tinkamą laikymo vietą / įrangą arba nužudomi vadovaujantis 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos (OL 2009 L 303, p. 1) nuostatomis.

V SKYRIUS

BENDRIEJI KAILINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO REIKALAVIMAI

28. Kailiniams gyvūnams skiriamas plotas apskaičiuojamas atsižvelgiant į konkrečios rūšies kailinių gyvūnų amžių, lytį, svorį, biologinius poreikius ir grupės dydį. Turi būti siekiama išvengti kailinių gyvūnų elgsenos ar kitokių sutrikimų dėl jų laikymo ankštai, perpildytoje laikymo įrangoje.

29. Laikymo įrangoje turi būti kailinių gyvūnų fiziologinius poreikius atitinkančių priemonių / medžiagų, pvz., šiaudų. Priemonės / medžiagos parenkamos atsižvelgiant į konkrečios rūšies kailinių gyvūnų poreikį.

30. Kailiniai gyvūnai kiekvieną dieną, jei įmanoma, reguliariais laiko tarpais turi būti šeriami tinkamu, maistingu, higienišku ir subalansuotu pašaru ir turi turėti galimybę bet kuriuo metu atsigeriti švaraus vandens.

31. Kailiniai gyvūnai visada turi turėti galimybę stebėti tos pačios rūšies gyvūnų elgseną, tyrinėti aplinką, taip pat patenkinti su socialinės struktūros palaikymu susijusios elgsenos poreikį, jei tai yra įprastos tam tikros rūšies kailinių gyvūnų elgsenos dalis ir jei tai pagerina jų gerovę.

32. Draudžiama kailiniams gyvūnams:

32.1. sistemingai naudoti veterinarinius vaistus siekiant kompensuoti prastas jų laikymo sąlygas ar valdymo praktiką; veterinariniai vaistai gali būti naudojami tik gydymo ir profilaktikos tikslais;

32.2. naudoti augimą skatinančias ir kailį stiprinančias medžiagas ar duoti kitų medžiagų, išskyrus gydymo ar profilaktikos tikslais naudojamus veterinarinius vaistus, nebent remiantis moksliniais duomenimis ar patirtimi būtų įrodyta, kad šios medžiagos poveikis nekenkia kailinių gyvūnų sveikatai ar gerovei;

32.3. duoti pašaro ar skysčio, kuriame yra medžiagų, dėl kurių kailiniai gyvūnai be reikalo kentėtų ar būtų žalojami.

33. Laikymo įrangoje turi būti palaikoma tokia aplinkos temperatūra, oro apykaita, santykinis drėgnis ir toksinių dujų bei dulkių kiekis, kurie nepakenktų kailinių gyvūnų sveikatai ir gerovei.

34. Jeigu laikymo vietose naudojama dirbtinio vėdinimo sistema, turi būti užtikrinamas šviežio oro patekimas į laikymo įrangą sutrikus šios sistemos veikimui.

35. Visa automatinė ar mechaninė įranga, nuo kurios priklauso kailinių gyvūnų sveikata ir gerovė, turi būti tikrinama ne mažiau kaip vieną kartą per dieną. Vėdinimo sistema turi būti įrengta taip, kad būtų galima nedelsiant nustatyti ir pašalinti bet kokią vėdinimo sistemos veikimo sutrikimą, kuris galėtų sukelti pavojų kailinių gyvūnų sveikatai ar gerovei. Jei sutrikimo neįmanoma pašalinti nedelsiant, turi būti imamasi atitinkamų veiksmų kailinių gyvūnų sveikatai ir gerovei užtikrinti iki bus pašalintas gedimas.

36. Kailinių gyvūnų neturi be reikalo varginti nuolatinis ar netikėtas triukšmas. Ventilatoriai, šėrimo ar kita įranga laikymo vietose turi būti projektuojama, pastatoma, valdoma ir prižiūrima taip, kad keltų kuo mažiau triukšmo.

37. Kailiniai gyvūnai turi turėti galimybę pasislėpti nuo tiesioginių saulės spindulių ir negali būti nuolat laikomi ryškioje šviesoje ar visiškoje tamsoje. Kai dirbtinis apšvietimas būtinas,

jo šaltiniai turi būti įrengti taip, kad nesukeltų kailiniams gyvūnams nepatogumų, o natūralaus ar dirbtinio apšvietimo lygis turi būti pakankamas, kad kailiniai gyvūnai galėtų elgtis įprastai.

38. Kailinių gyvūnų jaunikliai turi būti nujunkomi tokio amžiaus, kuris yra palankiausias motinos ir jauniklių gerovei.

39. Prireikus kailinius gyvūnus sugauti ar perkelti, tai turi būti atliekama negąsdinant jų ir nesukeliant jiems streso.

40. Turi būti imamasi visų pagrįstų priemonių, kad kailiniai gyvūnai nepabėgtų iš laikymo vietų ir įrangos. Pabėgę kailiniai gyvūnai turi būti sugaunami nesukeliant jiems skausmo. Jei kailiniams gyvūnams gaudyti naudojami spąstai, jie turi būti tikrinami ne mažiau kaip vieną kartą per dieną.

VI SKYRIUS

SPECIALIEJI KANADINIŲ AUDINIŲ (LOT. *MUSTELA VISON*), NAMINIŲ (JUODŲJŲ, BALTŲJŲ) ŠEŠKŲ (LOT. *MUSTELA PUTORIUS*) LAIKYMO REIKALAVIMAI

41. Kanadinių audinių, naminių šeškų laikymo įrangoje turi būti įrengtas uždaras jauniklių guolis, pagamintas iš šių gyvūnų sveikatai nekenksmingos šilumą izoliuojančios medžiagos. Uždaro jauniklių guolio anga turi būti suprojektuota ir įrengta taip, kad būtų galima nesunkiai pasiekti guolyje esančius kailinius gyvūnus taip, kad ką tik gimę jaunikliai pasiliktų guolyje. Patelėms vaikingumo laikotarpiu ir šaltuoju metų laiku turi būti reguliariai parūpinama kraiko ir užimtumui tinkamų priemonių / medžiagų, pvz., šiaudų.

42. Fiziologiškai nesubrendusios kanadinės audinės, naminiai šeškai negali būti laikomi atskirai ir jie turi būti laikomi grupėmis, kurių dydis ir jose laikomų gyvūnų skaičius turi būti toks, kad tarpusavyje kailiniai gyvūnai galėtų taikiai sugyventi. Nujunkyti jaunikliai turi būti laikomi toliau nuo savo motinos.

43. Jaunikliai nujunkomi tokio amžiaus, kuris yra palankiausias motinos ir jauniklių gerovei. Kanadinių audinių jaunikliai nujunkomi ne anksčiau nei jaunikliams sukanka aštuonios savaitės, išskyrus atvejus, kai motinos ir jauniklių gerovei gresia pavojus. Tokiu atveju jaunikliai gali būti nujunkomi anksčiau.

44. Kai kanadinių audinių elgesyje akivaizdžiai pastebima stereotipijos ar savęs žalojimo požymių, kanadinių audinių laikymo, priežiūros ar auginimo sistema turi būti pakeista, kad pagerėtų gyvūnų gerovė. Jei šių priemonių nepakanka, kanadinių audinių laikymas turi būti sustabdytas.

45. Kai veislinės kanadinės audinės, naminiai šeškai suporuojami arba kai išimtiniais atvejais suaugę šių rūšių kailiniai gyvūnai laikomi toje pačioje įrangoje, jie turi būti prižiūrimi taip, kad tarpusavyje taikiai sugyventų.

46. Jei kanadinės audinės, naminiai šeškai laikomi narvuose:

46.1. narvai turi būti pastatyti pakankamai aukštai, o tarpai po narvais padengti smėliu, žvyru, pelenais ar kitomis medžiagomis, kurios sugertų nuotekas ir leistų lengvai pašalinti ekskrementus, arba po jais turi būti įrengta nuotekų surinkimo ir pašalinimo sistema;

46.2. narvai neturi būti statomi vienas ant kito; šio papunkčio reikalavimai netaikomi narvams, kurie sudaryti iš kelių aukštų, sujungtų tarpusavyje taip, kad juose laikomi kailiniai gyvūnai gali pereiti iš vieno aukšto į kitą.

47. Kanadinėms audinėms, naminiams šeškams laikymo įrangoje turi būti skiriamas ne mažesnis kaip Reikalavimų priedo 1 lentelėje nurodytas plotas. Kanadinių audinių, naminių šeškų laikymo įrangos aukštis turi būti ne mažesnis už Reikalavimų 1 priedo 5 lentelėje nurodytą.

VII SKYRIUS

SPECIALIEJI RUDŲJŲ LAPIŲ (LOT. *VULPES VULPES*), POLIARINIŲ LAPIŲ (LOT. *ALOPEX LAGOPUS*) LAIKYMO REIKALAVIMAI

48. Lapių laikymo įrangoje turi būti užimtumui ir graužti tinkamų priemonių / medžiagų, pvz., šiaudų.

49. Lapėms laikymo įrangoje turi būti skiriamas ne mažesnis kaip Reikalavimų priedo 2 lentelėje nurodytas plotas. Lapių laikymo įrangos aukštis turi būti ne mažesnis už Reikalavimų priedo 5 lentelėje nurodytą.

50. Jei lapės laikomos narvuose, narvai turi būti pastatyti pakankamai aukštai, o tarpai po narvais padengti smėliu, žvyru, pelenais ar kitomis medžiagomis, kurios sugertų nuotekas ir leistų lengvai pašalinti ekskrementus, arba po jais turi būti įrengta nuotekų surinkimo ir pašalinimo sistema. Narvai neturi būti statomi vienas ant kito.

51. Lapės turi būti laikomos taip, kad būtų gera jų nagų būklė.

52. Lapėms turi būti sudaryta galimybė pasislėpti nuo žmonių ir kitose laikymo įrangose laikomų lapių. Joms turi būti sudaryta galimybė ilsėtis ir stebėti aplinką.

53. Lapių jaunikliai nuo gimimo turi būti pratinami prie kontakto su žmogumi. Nujunkyti jaunikliai turi būti laikomi toliau nuo savo motinos. Kiekvienam nujunkytam lapių jaunikliui turi būti skirta uždara vieta ištinėmis sienomis arba pakelta pakyla, arba guolis su stogu, ant kurio gyvūnas galėtų pailsėti ir stebėti laikymo įrangos duris ar įėjimą į laikymo įrangą.

54. Kai veislinės lapės suporuojamos arba kai išimtiniais atvejais suaugusios lapės laikomos toje pačioje laikymo įrangoje, jos turi būti prižiūrimos taip, kad tarpusavyje taikiai sugyventų. Pavaldžios lapės neturi būti laikomos narvuose kartu su dominuojančiomis lapėmis.

55. Jeigu auginamos lapės žudo jauniklius, lapių laikymo ir auginimo sistemos turi būti pakeistos, pvz., pakeistos veislinių lapių laikymo sąlygos ar jų genetinės linijos. Jei šių priemonių nepakanka, lapių laikymas turi būti sustabdomas.

56. Vaikingoms lapėms ir lapėms su jaunikliais laikymo įrangoje turi būti įrengtas uždaras jauniklių guolis, kuriame būtų erdvus prieangis, užstojantis įėjimą į pagrindinę guolio dalį, ir pagrindinė guolio dalis, kurioje būtų įrengtas tinkamas drenažas ir kuri būtų apšiltinta.

57. Nerekomenduojama gaudyti lapių kaklo žnyplėmis.

VIII SKYRIUS

SPECIALIEJI NUTRIJŲ (LOT. *MYOCASTOR COYPUS*) LAIKYMO REIKALAVIMAI

58. Nutrijų laikymo įrangoje turi būti:

59.1. užimtumui ir graužti tinkamų priemonių / medžiagų, pvz.: šiaudų, medžių šakų ar pan.;

59.2. įrengtas uždaras guolis jaunikliams, kuris turi būti išklotas šiaudais ar kita atitinkama nutrijų sveikatai nekenksminga šilumą izoliuojančia medžiaga. Uždaro jauniklių guolio matmenys turi būti tokie, kad visos vienoje laikymo įrangoje laikomos nutrijos galėtų tuo pačiu metu atsigulti ir kad nutrijos savo kūno temperatūra galėtų guolį sušildyti. Uždarame jauniklių guolyje turi būti dvi patalpos ir du išėjimai;

59.3. įrengtas kietas pagrindas.

60. Nutrijos turi būti laikomos grupėmis, išskyrus atvejus, kai laikymas grupėje kelia pavojų nutrijų sveikatai ir gerovei. Tokiu atveju nutrijos gali būti laikomos individualiuose narvuose, užtikrinant Reikalavimų 61 ir 62 punktų laikymąsi. Prireikus iškart po jauniklių atvedimo kiti grupės gyvūnai gali būti atskirti nuo patelės ir jos jauniklių, kad patelė jų nesužalotų.

61. Laikymo įrangos konstrukcija turi būti tokia, kad nutrijos galėtų matyti ir užuosti kitas nutrijas.

62. Nutrijoms laikymo įrangoje turi būti skiriamas ne mažesnis kaip Reikalavimų priedo 3 lentelėje nurodytas plotas.

IX SKYRIUS**SPECIALIEJI TRUMPAUODEGIŲ ŠINŠILŲ (LOT. *CHINCHILLA BREVICAUDATA*),
ILGAUODEGIŲ ŠINŠILŲ (LOT. *CHINCHILLA LANIGERA*) LAIKYMO REIKALAVIMAI**

63. Šinšilų laikymo įrangoje turi būti:

63.1. kraiko, užimtumui ir graužti tinkamų priemonių / medžiagų, pvz.: vamzdžių, dėžių, medžio šakų ir pan.;

63.2. įrengtos pakyls, padedančios lavinti jauniklių judėjimo įgūdžius.

64. Rekomenduojama šinšiloms laikymo įrangoje skirti ne mažesnę, nei Reikalavimų priedo 4 lentelėje nurodytą plotą. Rekomenduojama, kad naujai įrengiamos ar rekonstruojamos šinšilų laikymo įrangos aukštis būtų ne mažesnis kaip 34 cm. Šiame punkte rekomenduojamos šinšiloms skiriamo ploto ar laikymo įrangos aukščio normos keičiamos atsižvelgus į moksliniais tyrimais pagrįstas ploto ar laikymo įrangos aukščio normas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-543](#), 2016-07-05, paskelbta TAR 2016-07-05, i. k. 2016-18780

65. Šinšiloms turi būti sudaryta galimybė bent kartą per dieną maudytis smėlyje, išskyrus atvejus, kai maudymasis smėlyje gali pakenkti šinšilų sveikatai.

66. Šinšilos turi turėti galimybę patekti į nuošalią vietą, kurioje jos galėtų pailsėti ir pasislėpti.

67. Ne mažiau kaip 25 proc. šinšilų laikymo įrangos grindų ploto turi sudaryti kietas pagrindas.

68. Šinšilos laikymo įrangoje laikomos grupėmis, po vieną jos laikomos tik išimtiniais atvejais. Rekomenduojama, kad vienos vados šinšilos būtų laikomos kartu nuo nujunkymo iki jų lytinės brandos.

69. Kad šinšilų kailis (kailio plaukai) neslinktų, būtina laikytis ypatingo atsargumo liečiant šinšilas rankomis. Imant šinšilas rankomis rekomenduojama, kad uodegos pamatas būtų laikomas tarp nykščio ir smiliaus, o kita ranka prilaikant kūną apglėbiama krūtinė ir priekinės letenos.

70. Draudžiama gyvoms šinšiloms pešti kailį.

71. Šinšilų patelės turi būti laikomos atskirai.

X SKYRIUS**REIKLAVIMAI KAILINIŲ GYVŪNŲ VEISIMUI IR KAI KURIŲ VETERINARINIŲ
PROCEDŪRŲ ATLIKIMUI**

72. Draudžiama vesti ar įgyvendinti veisimo programas, dėl kurių bet koks kailinis gyvūnas kentėtų ar galėtų kentėti arba būtų žalojamas. Kailiniai gyvūnai, kurių genotipas buvo pakeistas gamybos tikslais, neturi būti laikomi, išskyrus atvejus, kai moksliniais tyrimais yra įrodyta, kad tokie kailiniai gyvūnai gali būti laikomi tam tikromis sąlygomis, nepakenkiant jų sveikatai ar gerovei. Itin baikštūs kailiniai gyvūnai neturi būti naudojami reprodukcijai.

73. Įgyvendinant veisimo programas, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas kailinių gyvūnų sveikatos ir gerovės gerinimui, jų rūšių ar veislių išsaugojimui ar plėtojimui.

74. Elektrinė ejakuliacija neturi būti taikoma, išskyrus atvejus, kai tai atliekama veterinarinės diagnostikos tikslais ir kai nėra kito įmanomo būdo. Išimtiniais atvejais elektrinę ejakuliaciją gali atlikti tik veterinarijos gydytojas.

XI SKYRIUS**REIKALAVIMAI KAILINIŲ GYVŪNŲ ŽUDYMOI**

75. Asmenys, žudantys kailinius gyvūnus ir (ar) dalyvaujantys jų žudyme, ir asmenys, prižiūrintys šių asmenų veiklą, turi užtikrinti, kad kailiniai gyvūnai būtų žudomi ir su kailinių gyvūnų žudymu susiję veiksmai būtų atliekami vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 1099/2009 nuostatomis.

76. Kailiniai gyvūnai žudomi taikant reglamento (EB) Nr. 1099/2009 1 priede nurodytus metodus ir laikantis metodams keliamų specialiųjų reikalavimų.

XII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

77. Laikytojai ir ūkio subjektai, kuriems taikomi šie Reikalavimai, privalo užtikrinti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo, šių Reikalavimų ir Ūkinės paskirties gyvūnų gerovės reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 223, nuostatų įgyvendinimą.

78. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), teritorinės VMVT, vadovaudamosi Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymu, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 200), su paskutiniais pakeitimais, padarytais **2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 652/2014** (OL 2014 L 189, p. 1), ir kitais veterinarinę kontrolę reglamentuojančiais teisės aktais, kontroliuoja, kaip laikytojai ir kiti ūkio subjektai, kuriems taikomi šie Reikalavimai, laikosi šių Reikalavimų ir kitų gyvūnų sveikatingumą, gerovę ir apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų.

79. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Reikalavimų nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

80. VMVT, teritorinių VMVT sprendimai, kontroliuojančių pareigūnų veiksmai vykdant šių Reikalavimų nuostatų įgyvendinimo kontrolę gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

**MINIMALIOS KAILINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO ĮRANGOS PLOTO IR AUKŠČIO
NORMOS**

1 lentelė

Minimalios ploto normos kanadinėms audinėms, naminiams šeškams

	Laisvas grindų plotas (išskyrus uždarus jauniklių guolius) (cm²)
Vienam suaugusiam gyvūnui	2550
Patele su jaunikliais	2550
Nujunkytiems jaunikliams (iki 2 gyvūnų)	2550
Nujunkytiems jaunikliams (daugiau kaip 2 gyvūnai)	2550 (pirmiems 2 gyvūnams) + 850 (kiekvienam papildomam gyvūnui)

Pastaba. Kanadinių audinių, naminių šeškų laikymo įrangos, išskyrus uždarą jauniklių guolį, plotis turi būti ne mažesnis kaip 30 cm, ilgis – ne mažesnis kaip 70 cm.

2 lentelė

Minimalios ploto normos lapėms

	Laisvas grindų plotas (cm²)
Vienam suaugusiam gyvūnui	8000
Patele su jaunikliais	20000
Nujunkytiems jaunikliams (iki 2 gyvūnų)	12000
Nujunkytiems jaunikliams (daugiau kaip 2 gyvūnai)	12000 (pirmiems 2 gyvūnams) + 5000 (kiekvienam papildomam gyvūnui)

Pastaba. Lapių laikymo įrangos plotis turi būti ne mažesnis kaip 75 cm, ilgis – ne mažesnis kaip 100 cm.

3 lentelė

Minimalios ploto normos nutrijoms

	Laisvas grindų plotas (išskyrus plaukiojį skirtą vandens plotą) (cm²)
Vienam suaugusiam gyvūnui	10000
Patele su jaunikliais	20000
Nujunkytam jaunikliui	5000

Pastaba. 70 proc. laisvo grindų ploto turi sudaryti kietas pagrindas. Nutrijų laikymo įrangos grindų plotas turi būti ne mažesnis kaip 2,0 m².

4 lentelė

Rekomenduojamos minimalios ploto normos šinšiloms

	Laisvas grindų plotas (cm²)
Suaugusiems gyvūnams (kai laikoma iki 2 gyvūnų)	5000

Patele su jaunikliais	5000
Nujunkytiems jaunikliams (iki 2 gyvūnų)	3000
Nujunkytiems jaunikliams (daugiau kaip 2 gyvūnai)	3000 (pirmiems 2 gyvūnams) + 1600 (kiekvienam papildomam gyvūnui)

Pastaba. Šinšių laikymo įrangos rekomenduojamas plotis turi būti ne mažesnis kaip 50 cm, rekomenduojamas ilgis – ne mažesnis kaip 40 cm.

Pastabos pakeitimai:

Nr. [B1-543](#), 2016-07-05, paskelbta TAR 2016-07-05, i. k. 2016-18780

5 lentelė

Minimalus laikymo įrangos aukštis

Kailinių gyvūnų rūšis	Aukštis (cm)
Kanadinės audinės, naminiai šeškai	45
Lapės	70

Pakeitimai:

1.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-543](#), 2016-07-05, paskelbta TAR 2016-07-05, i. k. 2016-18780

Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. B1-970 „Dėl Kailinių gyvūnų laikymo reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo